

UN PAÍS DE PARAULES

Viatgers sense retorn

Esperança Camps publica dues obres ben diferents

FRANCESC CALAFAT | 12 DIC 2012 - 21:16 CET

Archivado en: [Catalán](#) [Comunidad Valenciana](#) [Narrativa](#) [Idiomas](#) [Literatura](#) [Lengua](#) [España](#) [Cultura](#)

L'escriptora Esperança Camps. / PRATS I CAMPS

Esperança Camps s'estrenà com a narradora el 2004. Des de llavors fins ara ha bastit una obra de dimensions estimables i que gràcies a unes constants i a la diversitat temàtica perfilen un univers literari ben personal. Segurament el llibre que l'ha consolidada com una escriptora amb una bona mà per a fabular, estructurar i conduir amb fluïdesa el relat ha sigut *El cos deshabitat* (2009). Ara, uns quants anys després, trau al carrer dues obres ben diferents, però amb molts vasos comunicants, que toquen dos temes que interessen l'autora: qüestions

que cremen d'un present problemàtic i personalitats esquives, abissals, que viuen en el límit.

En *Col·lecció particular* Esperança es decanta per una novel·la concentrada a fi de pintar l'evolució de la societat valenciana des de la transició fins a la fallida tècnica dels sistemes econòmic i social actuals, per a dissecar una societat que ha viscut en una bambolla, on el desfici disressat de fabricació d'un món de xauxa moblat de rajola i bufonades faraòniques eren de distinció. Un globus inflat fins que ha rebotat. Un món en què, sota les aparences de glamur, elogiat i esperonat per gestors econòmics i culturals, hi corre el germen de la descomposició, ja que a mesura que la distància entre "fantasia", la nova economia embastada amb el fil de l'especulació borsària i financera, i "vida real" creix, la "moralitat pública" s'ha degradat fins a límits delirants. L'encert del llibre és que fuig del personatge del constructor reconvertit en gran senyor del ciment del paisatge valencià o d'algun gestor municipal, atrapat entre el remolí del creixement i la manca de recursos. Esperança Camps, en canvi, ací aposta per un fill d'una família benestant. Xavier Moran viurà, com a universitari que era dels anys setanta, les inquietuds del moment (anhel de llibertat, de democràcia i unes maneres més o menys radicals). És demòcrata amb principis, però no un radical, i, com a home que se sent i es vol culte, vola cap al món de l'art, de l'art d'altura, d'aquell que dansa en els corrents internacionals. L'art serà la seua vida i el seu ofici. Com que la societat canvia, la creació i el negoci de l'art també. Tot és fa més complex, més ambigu, s'hi escolen factors nous que exigeixen un domini refinat de l'enginyeria dels nombres i de les finances. Les mutacions operen lentament, sense grans escarafalls, com si tot fos la cosa més natural del món i sense modificar el seu tarannà d'home de bé i de senderi.

Col·lecció particular

Editorial Moll

Palma de Mallorca, 2012

137 pàgines

Un altre dels punts forts de l'obra és que tot és dit subtilment en una història que comença amb la preocupació del protagonista per organitzar una gran festa per a la seua dona, la segona, una autora d'èxit de llibres d'autoajuda, que somia fer literatura de debò. A partir d'aquest motiu la història creix com una madeixa que explica la història del protagonista: les propietats dels pares, la infantesa en la casa de l'Horta (reconvertida en una de moderna per dins i on l'hort esdevé jardí) i en la de Dénia, la universitat i la seua primera dona, periodista, la presència omnipresent de la mare. Mentre l'escriptura teixeix la vida "feliç" i luxosa, moderna i profundament ocupada de la parella protagonista, projecta l'evolució de la societat valenciana.

Naufraqui en la neu

Editorial Bromera

Alzira, 2012

L'atractiu de *Col·lecció particular* rau a teixir un ordit narratiu continuat, en què tot està lligat en un corrent unitari: integra perspectives, personatges diversos, situacions i experiències, l'oscil·lació de plans narratius, que ballen entre la primera i la tercera persones i teixits sinuosament. En el rodatge tan hàbilment payoutat, acompleixen un paper dramàticament rellevant l'altermança i el contrast dels pensaments i les accions dels personatges principals. El relat progressa i prepara sigil·losament l'esclat final en què l'acció s'accelera i se superposen diversos factors per a esmicolar un somni de bandera hissant sobre la disfressa de principis morals gens recomanables.

En *Naufraqui a la neu*, publicada uns quants mesos després, Esperança Camps reprén un personatge trencat i perdut en els laberints interiors, com era Marina Mercadal, el centre absolut d'*Eclipsi*. Aquella figura presentava riscos interessants, però també temeritats, que l'autora ací mira de salvar amb la diversificació de trames i efectes. Cristina, la protagonista, s'autoexplora, rememora el món abjecte on la va dur la droga, el buit existencial que va generar. La seua personalitat és un territori cremat, es veu incapaç d'estimar i d'estimar-se a si mateixa, si més no això diu. S'autoflagel·la, però prova d'eixir-ne, encara que ho fa exterioritzant els fantasmes per mitjà de la ficció. Una bona part dels seus fantasmes reverteixen en Paco el Moix, un pinxo, gastat i addicte a l'agulla, que somnia un colp de gràcia impossible a la seua misèria. En la narració de Cristina l'aspror i la violència es combinen amb una trama paral·lela marcada per les corrupteles polítiques, urbanístiques i financeres i se superposen en un encontre trepidant. La cosa no acaba ací, ja que el que sustenta el to de la novel·la és la veu de la protagonista en els viatges mentals per a furgar el passat i el tobogan que recorre de dubtes, temors, futur incert i lligams amb el món. Tot això sura en les interferències entre la realitat i la ficció, i els jocs formals que hi assaja l'autora, com ara la configuració del narrador com a personatge que dubta i la parla de Cristina i de les tensions entre tots dos. Per bé que no és la seua millor novel·la, Esperança Camps depura ací progressivament el seu estil, controla amb destresa els engranatges de la fabulació i ofereix una història que aconsegueix mantenir l'interés del lector.